

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Uredništvo in upravnništvo v Trstu: ulica S. Francesco d'Assisi 20 — v Ljubljani: Poljanska cesta 7.

Posamezna številka 8 vinarje.
Naročnina v Trstu-Ljubljani mesečno K 1.20; po pošti mesečno K 1.50; četrletno K 4.50; polletno K 9.—; celoletno K 18.—; za inozemstvo celoletno K 28.—.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi: 8 vinarje i mm. visokosti šesterostolpne vrste. — Za odgovor je priložiti znamko.

Kaj hočejo Dninarji?

„Slov. Narod“ se piča v ponedeljkovi svoji številki zopet z „Učit. tiskarno“ in vidi se, da se v uredništvu „Slov. Naroda“ vsaj v glavnem uganili, kaj se z „Dnevom“ pravzaprav hoče, kake so nameni „Učitelj. tiskarne“, lastnice „Dneva“ in onih ljudi, ki stojijo za njim, oziroma ki vodijo njegovo redakcijo ter ji določajo smer.

Mi vemo o vsem tem morda več kot „Slov. Narod“ in hočemo vse tudi povedati, ker smatramo za našo dolžnost opozarjati napredno slovensko javnost na nevarnost, ki preti narodno napredni stranki in s tem napredni stvari na Slovenskem sploh iz Frančiškanske ulice št. 8 v Ljubljani, kjer se urejuje in tiska Dimnik-Ribnikarjev organ „Dan“.

Ribnikar je hotel razbiti narodno-napredno stranko že l. 1910. in se je v ta namen poslužil „Učit. tiskarne“ ki je pristnila na lastnika prejšnjega, ljubljanskega „Jutra“, ki ji je bil dolžan, da je moral pustiti napadati voditelje narodno-napredne stranke.

„Učit. tiskarna“ je izsilila od g. Pluta, da je pustil te napade v listu, ker mu je nastavila nož na grlo. No, pa takrat je bil Ribnikar še preslab, še premalo znan in tudi poslanec še ni bil in moral je kapitulirati.

Potem je vstopil Ribnikar v izvrševalni odbor narodno-napredne stranke z edinim namenom, da bi se najprej v stranki sami uveljavil, prišel kot član njenega izvrševalnega odbora na površje, dobil kak mandat in potem — ustanovil svojo stranko, v kateri bi bil voditelj, ker biti voditelj kake stranke, to je bila že od nekdanj najskrivnejša njegova želja.

Manjkalo mu je za to samo organa in poskušal je najprej, da bi napravil iz „Jutra“ tak svoj organ, kar se mu pa ni posrečilo, ker ga je g. Plut — predobro po-

znal. Zato je tekal Ribnikar dolgo od enega člana upravnega odbora „Učit. tiskarne“ do drugega — in intrigiral tako dolgo proti „Jutru“, da je končno dosegel svoj namen: „Učit. tiskarna“ je ustavila tiskanje „Jutra“ in ustanovila svoj dnevnik „Dan“ ki ga je politično izročila popolnoma Ribnikarju in — dana je bila podlaga za ustanovitev nove stranke, ki se poraja že zelo dolgo, že od preteklega poletja se vršijo neprestano konference, na katerih se razpravlja samo in izključno o tem.

To je čista resnica in sedaj je treba pojasniti samo na prvi pogled čudno dejstvo, da se ti nameni Adolfa Ribnikarja in gg. iz „Učit. tiskarne“ za sedaj še čisto nič ne vidijo iz pisave „Dneva“. Ali čudno je to dejstvo samo na prvi pogled, ako se pa pogleda v stvar malo globlje, je to čisto umljivo:

Ribnikar dobro ve, da nima pristašev in da bi „Dan“ propadel že prvi dan ako bi pokazal takoj v začetku svojo pravo barvo. Zato se dela Ribnikar za sedaj še velikega naprednjaka, ker hoče dobiti med naprednjaki naročnikov za „Dan“, ko bi bil pa „Dan“ popolnoma utrjen, bi Ribnikar začel takoj bombardirati, t. j. napadati in psovati voditelje narodno-napredne stranke, kot je to delal l. 1910 v „Jutru“.

Slovenska napredna javnost naj bo prepričana, da čisto nič ne pretiramo. Bodočnost pokaže, da imamo prav in dobro je, da so tudi merodajni krogi v narodno-napredni stranki začeli uvidevati, da se pripravljajo v Frančiškanski ulici št. 8 v Ljubljani ravno tak atentat na narodno-napredno stranko, kot je bil izvršen koncem preteklega leta — nad „Jutrom“.

Zato naj bodo slovenski naprednjaki — previdni!

Slovinci podpirajte Družbo sv. Cirila in Metoda.

„Jaj se mu dajal sesat začinjene vina; pomehkužila mi ga bo, babnica“.

Odhajaje je sklenil trdno, zapustiti Pariz, in stopiti v službo kjerkoli, kjer najde nemiroljubno življenje. Drugi dan je stopil v hlev, osedlal in obrzdal svojega konja, ter ga ogledoval dolgo in natančno, kakor stori vsak dober jezdec, kadar se odpravlja na dolg pojezd. Ko je bilo vse v redu, in mu je trebalo le še zajahati konjička ter odriniti neznan kam, pa se je pogreznil naenkrat v mračno sanjarenje. Nazadnje je začel rentičiti in preklinjati, da bi se bil kmalu sam ustrašil; tako je odvedel konja nazaj, razsedlal ga in razbrzdal ter stekel naravnost v ulico Sains-Sauveur. Kakor burja je planil k Mirti in zarjul razbijaje po mizi:

„Da bi vrag pobasal vraga! Tako mi Boga, trebuha moje matere in rogov mojega župnika! Saj ne morem odriniti! Ne morem, pa ne morem. Kvečjemu čez kakih štirinajst dni... Kje je moj mali Royal?..“

Tistih štirinajst dni, o katerih je govoril Brabant, je trajalo dolge tedne, dolge mesece, in še dalje — celih dvanajst let. Brabant je preselil svoje delovanje s širokih cest na pariške ulice ter postal eden izmed aajkrepkejših stebrov v svetišču *Lilije*. Nihče v *Dvoru čudežev* mu ni bil kos v spretnosti in drznosti, nihče ni imel take sreče kakor on. Z drugimi besedami, postal je strašen bandit.

«Dnevu» in njegovim — v album.

(Iz štajerskih učiteljskih krogov).

Kakor hitro smo zaznali, da se je vlegel na od „Jutra“ poslano posteljo „Dan“, nas je obšla opravičena nevolja. Kar je grdo, je grdo in olupšati ne more nikdo! In tako početje je res grdo ter se samo obsoja in seveda tudi maščuje.

Ko je jelo izhajati v Ljubljani „Jutro“, smo ta neodvisen dnevnik vsi z veseljem pozdravili, kajti do tistih dob nismo imeli predalov, kamor bi brezskrbno odlagali, kar nas je težilo, kajti marsičesa n. pr. „Narod“ ni sprejel, ker bi s tem kritiziral samega sebe, oz. svoje. — V „Slovenca“ in druge klerikalne liste pa spodoben človek sploh ne piše, tja se zatekajo le politični hinavci, licemerci, klečepalci, politične „dvoziyke“ in vsi sorodniki. Veselilo nas je torej prav od srea, da se je ojunčil mož, ter osnoval načrte za izdajanje novega in sicer kar je važno, politično neodvisnega časnika. Čudili smo se sprva, ko poznamo naše slov. razmere, a vendar smo upali, saj je na tisoče in tisoče onih, ki niso zadovoljni z vsem, ki večkrat trpe celo od lastnih somišljenikov, a nimajo lista, kjer bi ovekovečili kake „znamenite“ čine — gotovih ljudi.

In ko se je jelo „Jutro“ lepo razvijati, nam je rastel up, da vzdržimo vendar tudi neodvisni list naprednih tendenc. Novi naročniki so se oglašali in še marsikateri je imel ob novem letu že pripravljeno prijavo in kronice za „Jutro“.

Kar zagrmí! Iz Ljubljane prinese vest „Učit. tov.“ da „Jutro“ prestane in se rodi „Dan“. Prvi hip nam je zastala sapa, a kmalu smo vedeli — kam moli pes taco. Danes smo pa v tem popolnoma sigurni. Povedal nam je „Dan“ sam, povedal nam je pa tudi „Tovariš“.

A, četudi skuša greh — gotovih — blažiti „Dan“ sam in mu pomaga zagrinjati na-

Ko je bil Kajetan de Roncherolles pod vlado Henrika II. imenovan za velikega profosa pariškega v nagrado za svoje tajne službe, je bila njegova prva skrb, kako bi rešil Pariz tega razbojnika, ki je vodil vse straže za nos. Organizirala se je cela ekspedicija proti njemu, in poveljnik stražnjih čet, gospod de Montander, je prevzel poveljstvo. Toda ponesrečila se je.

Ko je Roncherolles odprl drugo jutro okno svoje sobe, je videl na ulici postavljene vislice, tik pred velikim portalom svojega hotela. Na vrvi se je zibalo mrtvo truplo. Roncherolles je hitel na ulico, in ko je pogledal truplo bliže, je spoznal gospoda de Montander, svojega stražnjega poveljnika.

Roncherolles ni rekel ničesar. Toda po pripravah, ki jih je delal, po gibanju čet, ki se je vršilo po Parizu, je Brabant spoznal, da mu bo začela slaba prestí.

„Mirta“, je dejal, „zdi se, da mi pripravljajo kraljevski vrvarji najlepšo konopljeno kravato, ki je kdaj krasila vrat tako vrliga in dičnega razbojnika, kakor sem jaz. In, veš, Mirta, take volje sem, da bi najrajši spravil med svoj vrat, in to počaščenje parsto krščanskih milj. Kaj praviš ti k temu?“

Mirta je zelo odobraval ta načrt. Sicer pa je bil Brabant že pošteno naveličan stalnega življenja. Tožilo se mu je po velikih cestah, po udarcih in bodežih z rapirjem in bodalom, po dobrih in slabih ležiščih, po dežju, vetru in solncu. Kratko, hotel si je zopet ogledati svet.

LISTEK.

Nostradamus.

Sedmo poglavje.

Royal de Beaufort.

I.

Zakaj Royal in zakaj de Beaufort.

„Kraljevski“ je“, je dejala Mirta z nasrščajočim občudovanjem.

„Lačen je, da veš!“ je povzel Brabant.

In Mirta je dejala s svojim hripavim glasom:

„Dobro. Daj ga sem. Če hočeš, vzamem tega volčička. Malo več ali malo manj, vraga, to je pač vseeno. Lačen si, malček moj Na, papkaj in pupkaj, kolikor ti se ljubi, angelček moj, levček moj, ti moj Royal!... Hodi k vragu, Brabant, in spravi svoje srebrnjake!“

Brabant se ni dal prositi in je vteknil svojih osem tolarjev nazaj v svoj pas iz surovega usnja. Mirta si je odpela jopico in dojenčka sta se ji obesila na mogočna prsa, božaje njih roznato meso s svojimi prstki, s tisto neskončno blaženostjo na obrazkih, ki jo opazamo pri vseh malčkih, kadar sesajo. Brabant je izgubil oči na ta prizor, skomizgnil z ramami in odšel, godrnjaje:

* Kraljevski se pravi v francoščini royal.

go telo še „Tovariš“ — vendar ostane stvar grda, da zelo grda v kljub vsemu in razsodni ljudje, brez katerih so delali „tisti“, naj že bodo Ribnikarji ali Dimnikarji — račune, prekrižali bodo vse ono in računi bodo ostali neplačani.

Bojše bi bilo, da je ostal vsak pri svojem kopitu ter se ni loteval umazane stvari, klati že krepko se razvijajočega, da na njegovi zapuščini, na njega spominih ustvari svoje v nevošljivosti zasnovano, kajti — glavni steber so ve dar naročniki — brez katerih ni dobička.

Gospodje, Dimnikarji in Ribnikarji, če tega še ne veste, se boste pa prepričali. Vi ste videli in vedeli, da bi se „Jutro“ sigurno držalo, da bi se sčasoma neiztrebljivo ukorenilo, pa ste si mislili: „Zakaj ravno Plut, zakaj ne mi!“, pa ste odpovedali tisk, misleč, s tem pogine — in ustanovili ste „Dan“ misleč, da se vsi „Jutrovc“ vržejo slepo za vami. A, gospoda, če se še niste nikdar vrezali ste se sedaj, pošteno in žal vam bo, kajti, dasi tiska vaš list „Udit. tiskarna“, dasi ga priporoča „Tovariš“ vendar napredno učiteljstvo misli zase in ne s kakšnimi centralnimi možgani v Ljubljani. „Tovariš“ nam je ljub, oklepamo se ga, ker je vrolo naše stanovsko — napredno glasilo, a reklami njegovi za „Dan“ mu ne bomo sledili, ker je to umazana nevošljivost in nič drugega. Za tak umazan kšeft tistih ljudi krog „Dneva“ pa mi nimamo denarja, zato ostanemo navočni „Jutra“ in če bi to tudi prenehalo, se ne obrnemo k „Dninarjem“, ker imamo še poštenja dovolj in več kot tisti, ki so iz dobičkaželjnosti, slavo-hlepnosti in iz hlepenja po polit. karijeri vrgli na cesto moža, ki si je brez kapitala kot ubog Slovenec upal ustanoviti neodvisen list, ko je že v naprej vedel, da bo od napredne, klerikalne, socialne, nemške in še vladne strani tepen dan za dnevom in vedno huje.

Torej, gospodje, najsi ste tudi učitelji — ako ne veste, vedite danes, da vam ne sledi večina naprednega učiteljstva in vam nikdar ne bo, ker vaše delo ni hvale vredno.

Nisem lahko, a moral sem napisati te vrstice, ki zadenejo celo nekatere voditelje naše „Zveze“, kajti, če bodo delali tako, se jim lahko zgodi nekega dne, da jih bo viribus unitis: kranjsko, štajersko, primorsko in koroško (učiteljstvo) res pometalo iz vodstva naše organizacije.

Še imamo ljudi, ki prej premislijo kot kaj store, in ne streljajo takih polit. kozlov, ki so še vrhu vsega umazani.

Priporočamo vam torej, da se še pravočasno prekrstite v „Noč“ ter greste z Ribnikarjem vred spat, da prespite sramoto, ki ste si jo z umazanimi nameni nakopali.

„Jutro“, ti pa: vivat, crescat floreat.

Štaj. napreden učitelj.

(P. S. Naj si „Dninarji“ ne mislijo, da sem bil od „Jutra“ naprošen; iz lastnega nagiba sem povedal in še vsega ne; pa prihodnjič. Op. pis.)

DNEVNE VESTI.

Poročil se je 15. t. m. v Ljubljani glavni urednik našega lista g. Milan Plut z gčno Lujzo Vesely.

V vladnih vodah. Ko se snide naša poslanska zbornica zopet k zasedanju, bo število vladi prijaznih poslancev že pomnoženo tudi z dosedanjimi največjimi opozicijonci, slovenskimi klerikalci. To je skoro pribito. Čuditi se temu ne sme nihče. Saj je popolnoma jasno, da se naša klerikalna delegacija počuti dobro samo takrat, kadar se nahaja pod varnim okriljem Slovanom posebno pa nam Slovincem tako zelo „prijazne“ vlade Dr. Šušteršič je sprevidel, da s svojo lažjopozicijsko politiko ne najde zaslombe med Slovani in zato se je pripravil že dalje časa, da zleze pod vladno sukno. Brezal je sicer dolgo in zelo hudo okolu sebe in napadal v „Slovincu“ one slovenske stranke, ki so se že več ali manj pridružile vladi, toda vse to mu ni nič pomagalo. Šušteršič

je hotel priti na vsak način že zdavnaj v vladno večino, toda pravi modus se mu nikakor ni posrečil. Sedaj je vozil razvozljan. Postal je kranjski deželni glavar in kot zapnik vlade in zato se lahko brez skrbi umakne iz opozicije in pridruži vladi. Njegovi backi mu bodo sledili na prvi ukaz. Tako bo ministrski predsednik grof Stürgkh zopet boljši za par nevpogljivih glav. Veliko vprašanje pa je, če bo imel od tega kake koristi. —

Škofjaloka padla. Pri občinskih volitvah v Škofjiloki so na vsej črti zmagali klerikalci s precejšnjo večino. Za Kamnikom je padla Radovljica, za Radovljico sedaj še Škofjaloka, tako pa imajo klerikalci sedaj vse važnejše kraje na Gorenjskem v svojih rokah. Edino starodavno mesto Kranj je sijajno odvrnilo klerikalni naskok. Gorenjsko je že od nekdaj najbolj klerikalni del kranjske dežele in vse je kazalo, da bodo pri sedanjih občinskih volitvah po novem volilnem redu zgubili naprednjaki še tiste postojanke, katere so imeli dosedaj v rokah. To se je tudi zgodilo. Klerikalci pač morajo enkrat dobiti vsa kranjska mesta v roke, sicer se napredni meščani ne bo nikdar spametovale. Naša buržoazija mora enkrat priti do prepričanja, da je le z resnim in smotrnim delom mogoče doseči kake uspehe. Sicer znamo doživeti še marsikaka bridka razočaranja.

Istrski deželni zbor! Preteklo soboto bile so nanagloma zaključene seje komisije za narodno pogodbo v Istri. Uradna poročila o toku za istrske Slovence tako pomembnih pogajanj so bila zelo, zelo lakonična. Na prihip smo morali izraziti svoje splošno začudenje nad tem, da se slabo informira našo politično javnost o tako važnem predmetu. Skušali smo se informirati o vsebini nagodbe pri kompetentnih faktorjih. Ali povsod smo našli gluha ušesa in nema usta. Reklo se je povsod, da se je toliko zelo delikatnega materiala o vseh narodnih vprašanjih nabralo in nagromadilo, da je sploh komisiji nemogoče rešiti to materijo v tem kratko odmerjenem času. Dalje se je od gotovo dobro informirane strani tudi izrazila precej utemeljena bojazen, da se istrski deželni zbor v tej perijodi zasedanja deželnih zborov sploh ne snide in da je vlada pred vsem na tem zainteresirana, da se doseže definitivni sporazum med obema strankama, med hrvaško-slovensko manjšino in italijansko večino. Nekje pa se bolj in bolj izraža bojazen, da padajo vsa pogajanja v vodo, ker italijanska večina ni ravnotako pri volji, dati istrskim Slovincem in Hrvatom še nadaljnih narodnih koncesij. Toliko o sedanjem stanju narodnostnega kompromisa; končno si dovoljujemo pripomniti, da nam prihajajo vedno številnejše pritožbe, v katerih se priprosti ljudje pritožujejo nad obliko sedanjih pogajanj in zlasti nad tem, ker se vodijo vsa pogajanja tako tajno in skrupulozno. Našim merodajnim krogom bi pred vsem polagali na srce, da bi čim preje in čim točneje informirali svoje volilce o uspehih odnosno o stanju pogajanj. Boljša je slaba gotovost nego nejasna bodočnost!

Anarhija v Kandiji pri Novem mestu. Iz Kandije se nam poroča: Prevzetnost klerikalcev na čelu župana Zurca se je iz nesramnih volilnih sleparij prevrgla v popolno anarhijo, ki jo podpira politična oblast in baje tudi vodstvo c. kr. gimnazije. O tej anarhiji se pripoveduje: Ko so bili nekateri resnejši klerikalni možje opozorjeni na posamezna določila novega občinskega zakonika, ki za vsak slučaj natanko določajo kako mora župan postopati pred obč. volitvami in ko so na podlagi paragrafov sami uvideli, da je župan Zure dosledno kršil vsa ta zakonita določila, so se zgražali nad takim postopanjem rekoč: Ta zakon so naredili naši (klerikalni) možje v deželnem zboru, potrdil ga je cesar, tedaj bi bila pred vsem naša sveta dolžnost, da se ravno mi najbolj potrudimo z dobrim vzgledom se natanko držati določil zakona. Kako naj zahtevamo, da bodo nasprotniki spoštovali svetost občinskega zakona če vidijo, kako se isti krši od naše strani. Opozorili so na to baje tudi c. kr. okr. jnega glavarja, češ, da je on za to postavljen za-

braniti, da se ljudstvo ne pohujšuje nad takim javno znanim kršenjem občinskega volilnega reda. Glavar pa jim je odgovoril: Ej, kaj to meni mar, g. župan Zure bo že vedel kaj dela. Kaj in koliko je na tem resnica, to ne bomo preiskovali. Dejstvo pa je, da se Zure malo briga, kaj glavar reče ali ne reče, vsaj so znani slučajji, da se je Zure v svoji prevzetnosti očitno norce delal iz glavarjevih odredb. Ker ima Zure mogočne zagovornike tudi v Ljubljani pri deželni vladi se glavar baron Rechbach Zurca boji kot živega vraga; zato ga pusti delati in uganjati stvari, radi katerih bi bil napreden župan že devetkrat pod ključem. Pri takih razmerah ni čudno, da je v Zurčevi občini nastala anarhija, ki je pri teh volitvah dosegla vrhunec nesramnega kršenja od cesarja sankcioniranega novega občinskega zakonika. Kako daleč sega ta anarhija, se razvidi iz tega, da je gimnazijski ravnatelj Breznik, ki je dijak naprednega mišljenja neusmiljeno preganjal za vsako malenkost, klerikalnim dijakom, ki stanujejo izven mesta, dovolil, da smejo s klerikalnimi agitatorji hoditi od hiše do hiše, od vasi do vasi pomagat za Zurca in klerikalce agitirati. Nastavili so djake tudi za raznašalce glasovnic, ki jih deloma fabricirajo doma, deloma kar spotoma med agitacijo od hiše do hiše. Izkaznice in glasovnice dobivajo izključno le taki volilci, od katerih Zure dobro ve, da bodo njega volili. Pri tem poslu se izrablja tudi vpliv klerikalne posojilnice. Kdor je tam kaj dolžan, ga agitatorji strašijo da mora voliti „na Štemburjevo stran“, sicer mu posojilnica odpove posojilo. Odločnejši možje se skušajo tega izsiljenja ubraniti na ta način, da prenašajo posojila v novomeško mestno hranilnico, oni pa ki imajo svoj denar naložen v kandijanski posojilnici, ga bodo kot odgovor za klerikalne volilne sleparije pri teh volitvah dvignili ter raje naložili v mestni hranilnici. Tako bodo imele te sleparije tudi svojo dobro stran, ljudstvo se je zdramilo, volilni boj je vzbudil tudi gospodarski boj. Tisti, ki niso dobili volilnih izkaznic in glasovnic javno govore, da se bodo uprli pri plačevanju občinskih davkov in prispevkov za vodovod, češ, če nas župan ne pozna pri občinskih volitvah za prave občane, tudi mi ne poznamo občine, kadar bo terjala denar od nas. Župan Zure je torej pod pokroviteljstvom politične oblasti vzbudil pravo anarhijo, ki zna imeti nedogledne posledice. Mi svarimo ljudstvo, posebno pa čitatelje in prijatelje našega lista, naj se ne puste zapeljati do kakih nepremišljenih korakov. In to tolažbo jim damo: Ker so te volitve itak že od vsega početka v nasprotju s predpisi novega obč. volilnega reda, se vložijo proti njim rekurz. Naj bo deželna vlada še tako zapletena v Zurčeve intrige, javno kričečih škandalov in sleparij se ne boje upala prezeti. —

Za hotel Tivoli v Ljubljani je poslal gospod Laschan inserat tudi graški „Tagespost“, to se pravi, da reflektira tudi na nedomačina, nemškega najemnika. Kakor da bi ne bilo domačih reflektantov dovolj. Inseriranje v nemškem graškem listu je čisto navadno zapravljanje občinskega denarja. Oddajo hotela Tivoli v Ljubljani nemškemu podjetniku bo v danem slučaju ljubljansko slovensko prebivalstvo že znalo — primerno pozdraviti. Gsrantiramo, da bo blamaža v tem slučaju na strani gosp. Laschana, oziroma tistega, ki bo Tivoli oddal nedomačinu.

Razsodišče zavarovalnice zoper nezgode. Za predsednika razsodišča pri zavarovalnici zoper nezgode za Trst, Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo je imenovan deželnosodni svetnik O. Brelich, za njegovega namestnika pa okrajni sodnik dr. Edvard Tomasini.

Razpisana ustanova. Tržaško namestništvo naznanja, da podeli dvema poročencema, rimsko-katoliške vere, ki nimata svojega lastnega premeženja in ki sta kmečkega stanu iz Trsta ali okolice, znesek 1150 K iz baron Rallijeve ustanove za nabavo pohištva.

Mraz in tatovi oblek. Vremenski preroki so nam že dolgo prerokovali hudo zimo. Šele od nedelje sem je v Trst pribučala kraška hurja in nam prinesla precejšen mraz, kajti voda je začela zmrzavati in toplomer je znat-

no padno padel pod ničlo. Mraz pa je prisilil nekatere tatove špecialiste, da so začeli zmikavati po raznih trgovinah obleke. Tako sta stopila z nekako samozavestjo v neko staromestno podajalno oblek dva mladeniča in sta hotela kupiti novo zimsko obleko. Lastnik prodajalne jima je predložil razne vzorce. Med tem ko je eden pomerjal in ogledoval njemu prikladno obleko, je njegov tovariš zmaknil z bliskovito naglico dvoje gotovih oblek in zbežal. Trgovski uslužbenci za njim. Prišel se je pravi lov za tatom po ozkih staromestnih ulicah. Tatu so dohiteli in mu iztrgali ukradeni obleki, toda tat jim je k sreči vendar odnesel pete. Njegovega, v prodajalni obleko kupujočega tovariša, nekoga 18 letnega O. Delfabro iz Italije je prodajalničar izročil stražniku v nadaljno varstvo. —

Tombola v korist podpornih zakladov N. D. O. V četrtek zvečer so bile pred za to določeno komisijo izrečane sledeše številke: 47, 82, 29, 45, 83, 6, 79, 11, 1. Torej dosedaj izrečane številke so po vrsti sledeče: 31, 15, 19, 43, 21, 17, 25, 30, 66, 59, 70, 72, 35, 69, 51, 44, 62, 61, 60, 58, 68, 3, 73, 5, 24, 85, 14, 65, 41, 47, 82, 29, 45, 83, 6, 79, 11, 1. — Lastniki srečk, ki so zadeli s temi številkami tombolo, morajo to naznaniti pismeno ali pa ustmeno predsedniku odseka tombole, dru Franu Brnčiču, odvetniku v Trstu, ulica Nuova štev. 18/II. vsaj do četrta dne 18. t. m. ob 7 in pol uri zvečer, ob kateri uri se snide komisija v prostorih „Narodne Delavske Organizacije“ ul. sv. Franciška 2.I. za overovljenje srečk in izplačanje dobitka. Dobitniki, nastanjeni tu, naj se predstavijo osebno imenovani komisiji. Za pozneje došle prijave se odsek, z ozirom na svoječasno izdano navodilo, ne bo oziral.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. Sprejme se: 1 korespondent, 1 kontorist, 1 poslovodja, 3 potniki, 1 skladiščnik, 6 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki železniške stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 2 pomočnika specerijske stroke, 2 kontoristinj, 2 blagajničarki, 3 prodajalke, 6 učencev, 1 učenka. Službe išče: 3 knjigovodje, 3 korespondenti, 4 kontoristi, 5 poslovodij, 4 potniki, 7 skladiščnikov, 25 pomočnikov mešane stroke, 8 pomočnikov železniške stroke, 10 pomočnikov manufakturne stroke, 12 pomočnikov specerijske stroke, 3 pomočniki modne in galanterijske stroke, 17 kontoristinj, 21 blagajničark, 14 prodajalk, 6 učencev, 3 učenke. Posredovalnica posluje za delodavce in člane društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Artist — žepni tat. V nedeljo je pil 33 letni artist Albin Detriž iz Nagy-Kauže na Ogrskem v neki tržaški mali kavarni. Denarja ni imel v posebni izobilici, ker drugače ne bi bil prišel na nesrečno idejo nekemu spečemu gostu izrezati žep, v katerem je bila denarnica. Pri tem krojaškem delu pa so ga zalotili drugi gostje in umetnik žepnih tatvin je moral oditi s stražnikom.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 16. jan. Časnikarska kampanja ki jo je započela včerajšnja „Zeit“, proti grofu Aehrentalu je v vsem dunajskem časopisju našla odmev. Dalje različno komentirajo listi včerajšnji obisk nadvojvode Leopolda Salvatorja pri tukajšnjem italijanskem poslaniku d' Averni. Splošno se ta obisk v političnih krogih smatra za sijajno manifestacijo v prilog zveze z Italijo in proti vsem nakanam t. zv. vojne stranke in dalje ostro obsoja nerodnost dr. Fuchsa, ki je v svojem solnograškem govoru plediral za vojno proti Italiji. Sicer pa Fuchs ne zasluži one pozornosti, ker je nekak potovalen agitator za klerikalizem po nemških deželah.

Dunaj, 16. jan. Danes zjutraj ob 10 uri je cesar zaprisegel novega dalmatinskega namestnika grofa Attensa.

Bukarešta, 16. jan. V tuk. protestantski cerkvi je nastal požar, ki je uničil veliko lastnoročnih del rumunske kraljice znane pesnice Carmen Šilve, Orglje, ki so velike vrednosti, niso poškodovane. Ogenj je bil podtaknjen po neki tajni družbi.

Berlin, 16. jan. V tuk. diplomatičnih krogih vedo, da bo Japonska okupirala del Mandžurije, to je teritoj okolo Quantunga in pa obrežje province Mukden, glasom dogovora v Simonoseki, torej sporazumno z Anglijo in Rusijo. Aneksija ima veljati kot kompenzacija projektiranem zasedanju Mongolske po Rusiji.

Priština, 16. jan. Od tu je poslalo nad dvesto uglednih dostojanstvenikov brzojavko na Visoko Porto, v kateri žugajo z vstajo, ako bi se skušalo parlament prikrajšati na njegovih pravicah, ali pa istega celo razpustiti.

Carigrad, 16. jan. Snoči je šla deputacija štirih članov opozicije v turškem parlamentu k sultanu v avdijenco, glede nameravanega prikrajšanja pravic parlamenta. Sultanu je Ismail Haki paša orisal nevarnost, ki lahko nastane iz teh homatij, v precej nenavadnem tonu.

Sultan je odgovoril precej potrto, da to tudi njemu ni ljubo, ter da ni bil on, ki bi to provociral. Želi predvsem srečo svojega naroda. Priporočal je najtopleje, naj se pusti stvari njen razvoj, ter izrazil nado, da bode tudi opozicija, ki uživa njegovo zaupanje ko- nečno zadovoljna.

Peking, 16. jan. Danes zjutraj, ko se je Juanšikaj vračal s poseta na dvoru, je bila vržena proti njemu bomba. Juanšikaj je ostal nepoškodovan, dočim so bili ranjeni štirje policisti v civilu in v uniformi, kakor tudi dva vojaka. Ta čin se smatra kot početek akcije revolucionarjev v samem cesarskem Pekingju.

Razne vesti.

* **Kje je črnogorski prestolonaslednik?** Časopisi so poročali preko Budimpešte, da igra črnogorski prestolonaslednik Danilo v znanem igrališču Montecarlu hazardne igre in da je tekom kratkega časa že priigrjal znatne svote. Črnogorska vlada skuša sedaj to badimpeštansko „raco“ dementirati potom dunajskih listov. Odločno vlada zanika, da bi bil prestolonaslednik te dni v Montecarlu, češ, da ni zapustil svoje domovine skozi celo leto da se udeleži sedaj pogreba svojega v Nikšiču umrlega strica Marka Vukotiča. Gorenjo vest so prinesli budimpeštanski listovi pred dobrimi 14 dnevi. Tekom tega časa je Danilo tudi lahko ekspresno prišel domov k svojemu očetu. Nikitijevi dementiji nimajo posebne prepričevalnosti.

* **Bosanski mahomedanci za turške ranjence.** Iz Sarajeva poročajo: bosanski in hercegovinski maslimi so doslej zbrali za turški „rdeči polmeseč“ (pri nas rdeči križ) ki opravlja samaritansko službo na afriškem bojnem polju, znesek 190.000 kron. Samo v glavni mestli ste zbrali skoro neverjetni svoti in sicer Sarajevo 50.000 K in Mostar 40.000.

* **Radiotelegrafična postaja v Nauenu na Nemškem.** V Nauenu blizo Berlina so postavili 200 m. visok železni stolp, katerega se bode posluževala dotična radiotelegrafična postaja. Za Eifelovim stolpom v Parizu, ki je 300 m. visok, je ta železni stolp najvišji. Od tam se bodo lahko oddajale Markonijeve brzojavke na daljavo 6000 km.

* **Praktična kuverta.** Neki francoski poštni uradnik je iznašel kuverta, ki daje popolno jamstvo, da je nihče ne more odpreti. Iz naj ba tiči v tem, da ima dotična kuverta nekako podaljšanje, ni se nadaljuje v notranjosti kuverte same, tako da pride njen konec na desnem vogalu sprednje strani skozi malo zarezo ven, nakar se isti prelepi s poštno znamko vedno na desni vogal prve strani — kar bo zelo olajševalo poštni pisemski promet.

* **Nova jed.** Amerikanci so zelo dovtetni za raznovrstne študije o bodočnosti. Tako so konstatirali, da bo v nekaj desetletjih zmanjkalo živeža, ker se človeštvo silno hitro

množi. Prišli so na misel, uporabiti morske rastline algo kot hrano. Zemlja postaja tesna, pravijo, dočim so planjave oceana neizmerno, in na teh planjavah raste dotična rastlina v množinah, ki bi zadostovale da prehranijo vso Ameriko. Že so se začeli zanimati za dotično rastlino široki sloji, dočim pripravljajo propagatorji velik banket obstoječ samo iz te nove jedi, na najrazličnejše načine pripravljene. Tako bomo imeli v kratkem novo hranilo iz morskih rastlin.

* **Največji zločini pri — mahomedancih.** Splošno je znana okolnost, da prerok Mahomed prepoveduje svojim vernikom zavzivanje gotovih opojnih pijač in igranje na karte in da se mahomedanci strogo drže te prepovedi. V drugi suri korana (mahomedansko sveto pismo) pravi prerok Mahomed v tem: „V obeh (vino in igra) tiči velik greh, a tudi korist za ljudi. Vendar je greh pri tem večji kakor korist“. In še bolj jasno govori v tem prerok v peti suri svojega korana: „Z vinom, podobami in igro seje satan med verniki sovrastvo in prepir, ki so iznajdba satanova. Izogibajte se jih in dobro se vam bo godilo! Iz teh besedi so mahomedanski bogoslovci izvažali in utemeljevali prepoved vina in so končno proglasili naslednje hudobije za največje zločine: mnogoboštvo, umor, razžaljevanje.“

* **Demokracijsko zborovanje rusinskih učiteljev.** V Lvovu se je vršilo v nedeljo demokracijsko zborovanje rusinskih učiteljev in učiteljev iz vseh krajev Galicije. Shoda se je udeležilo nad 10.000 oseb. Govorniki so energično zahtevali zboljšanje materialnega položaja učiteljskega stanu. Po shodu je odšla posebna deputacija k deželnemu maršalu grofu Badeniju in ga informirala o zahtevah rusinskih učiteljev.

* **Umor v cerkvi** 18 letni bivši učiteljski kandidat Skrupa iz Tarnova v Galiciji je v nedeljo ustrelil v Lvovu v cerkvi svojo ljubico, ki mu je odpovedala ljubezen. Morilca so takoj aretirali.

* **Vreme.** Iz Zgornje Avstrije prihajajo neprestano poročila o velikih snežnih viharjih. — V Vidmu v zgornji Italiji je divjal v ponedeljek strašen vihar, ki je povzročil ogromno škodo. Pet hiš in ena tovarna za opeko je bilo docela uničenih. V Medunu je vihar razrušil železni most in polovico hiš...

* **Bivolji v Italiji.** V romanski okrajini v Italiji je bilo pred desetimi leti do 70.000 bivolov, danes jih je komaj še 700. Lahki so jih postreljali, in potem tudi pojedli. Listi pozivajo vlado, naj prepove nadaljnje lovenje te živali, a Lahki se zato ne zmenijo, čeprav je bivolovo meso od volovskega mnogo slabše.

* **Penesrečeno podjetje.** Redek slučaj. Ameriški kapitalisti so sklenili zidati najmodernejšo železnico med mestoma Forest-Citty in Fettesburg v Pensilvaniji, kar se je tudi zgodilo. Z najlepšo opremo obavljen železnica, s prekrasnimi in prikladnimi postajami pa je morala vstaviti promet, ker se ni pojavil niti en pasazer, niti ne paket, tako da se je temu neorganiziranemu odporu čuditi.

* **Znamenita stoletnica.** Pred sto leti je izumil Francoz Delessert produkcijo saharina na debelo. Napoleon mu je, takoj ko mu je bilo o tem poročano podal odlikovanje častne legije. Preko te stoletnice, ki je početak sladkorne industrije je šel svet neopazeno.

Milan Plut

Lujza Plutova, roj. Veselky

poročena.

Trst — 15. januarja 1912. — Ljubljana.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Del. glavnica
K. 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Rez. fond nad
K. 800.000

Stritarjeva ulica številka 2 (lastna hiša)

Promese za bližnja žrebanja:

Promese kreditnih srečk à K 26.—
Promese srečk za uravnavo Donave à K 16.—
Promese ljubljanskih srečk a K. 10.—
Promese zemljiških srečk II. em. à K 6.—

Žrebanje dne 2. januarja 1912
Žrebanje dne 2. januarja 1912
Žrebanje dne 2. januarja 1912
Žrebanje dne 2. januarja 1912

Glavni dobitok K 300.000.—
Glavni dobitok K 120.000.—
Glavni dobitok K 50.000.—
Glavni dobitok K 100.000.—

Vse 4 promese skupaj K 56.—

Podružnice v Spletju, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 $\frac{1}{2}$ o.

Citajte in razširjajte **edini slovenski neodvisni dnevnik „Jutro“.**

Vydra

VYDROVA TOVARNA HRANIL PRAGA-VIII

„VYDROVKA“
ta dobra žitna kava,
otročka moka, oblati in drugi izdelki edino svoje vrste.
Časopis „Domači Prijatelj“— Zahtevajte cenik.

Adresar

ki vsebuje

splosne praktične tabele, železnice, pošte, politično, finančno in deželno upravo, sodišča, šolstvo, klerus, zadruženstvo, krajevni repertorij, naslove protokoliranih in neprotokoliranih trgovcev, obrtnikov, zdravnikov, odvetnikov, hotelov in društev na Kranjskem, splošni naslovnik za Ljubljano itd. izide v par dneh v založništvo trdke

Universal v Ljubljani

Cena 10.— K.

Naslovne označbe vsebine so trijezične in sicer slovenske, nemške in italijanske. Vsak praktičen človek si nabavi „Adresar“, pridobiten trgovec, obrtnik in industrijec v njem inserira, umen konsument išče v njem producenta.

M. RAVTAR

delikatesna trgovina in vinarna
Ljubljana — Jurčičev trg št. 3
priporoča svojo veliko zalogo raznih
jestvin, finih namiznih
in desertnih vin, likerjev, ko-
njaka in šampanjca

Export kranjskih klobas.

Slav. društvom posebno nizke cene.
Za veselice dam blago tudi v komisijsko prodajo.

— Številka telefona 291. —

Glavno zastopstvo
za Kranjsko s sedežem
v Ljubljani

odda dobro vpeljana zavarovalnica.
Reflektanti vpošlite pismene ponudbe z navedbo referenc pod šifro «Glavni zastop 1000» na upravnništvo tega lista v Ljubljani, Poljanska cesta št. 7.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster

v LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3.

Dobe se tudi izgotovljena obušala.
Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Hôtel „TRIGLAV“

na Jesenicah

oddaljen 2 minuti od kolodvora, sobe za tujce, dobra kuhinja, najboljša vina, cene nizke.

Kavarna z biljardom.

LOVRO HUMER, hotelir.